

TL2042 GAGAUZ TÜRKLERİ VE DİLLERİ –II
DERSİN VERİLDİĞİ FAKÜLTE: DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAK.
DERSİN VERİLDİĞİ BÖLÜM: ÇAĞDAŞ TÜRK LEH. VE EDEB.
HAZIRLAYAN: DOÇ. DR. G. SELCAN SAĞLIK ŞAHİN

Nikolay Tanasoğlu (1895-1970)

Çadır'a bağlı Kiryet köyünde doğmuştur. Üniversiteyi Komrat'ta bitirmiştir. Uzun yıllar öğretmenlik yapmış olan yazar, Gagauzlar için gazete çıkarılmasında, alfabe ve imla düzenlemesinde katkılarda bulunmuştur. İlk şiirleri 1940'lı yıllarda gazetelerde yayımlanır. Nikolay Tanasoğlu, Nikolay Arabacı ile birlikte 1940'lı yıllardan itibaren hem yetkilileri yönlendirip, hem de halkı bilinçlendirmek suretiyle Gagauz Türkçesini ve edebiyatını geliştirmeye çalışmıştır.

Dionis Tanasoğlu (1922-2006)

Nikolay Tanasoğlu'nun oğludur. Öğretmen Okulu ve Kişinev Pedagoji Enstitüsü'nü bitirmiştir. Gagauz Türkleri tarafından şair, yazar, kompozitör ve rejisör olarak tanınır. Romen dilini çok iyi derecede bilen genç Tanasoğlu, İkinci Dünya Savaşı sırasında Hitler'e karşı Romen askeri sıfatıyla savaşmıştır. 1957 yılında Gagauz Türkleri için hazırlanan Latin esaslı alfabeyi Ludmila Pokroskaya ile birlikte hazırlamıştır. Bu alfabe ile hazırlanan ilk eser olan *Bucak'tan Sesler* adlı kitabı 1959'da yayımlanır. Gagauz öğretmenlerine ana dili kursları açmış, Gagauz Türkçesi ile radyo programları hazırlamış ve okul kitapları yazmıştır. Doktora tezine 1965'te Bakü'de Dilcilik ve Edebiyat Enstitüsü'nde Şiraliyev gözetiminde hazırlar. 1994 yılında Profesör olan Tanasoğlu, Komrat Devlet Üniversitesi'nin Rektörlüğü yapmıştır. Edebiyat çalışmalarına şiirle başlayan Tanasoğlu şiirlerinde komünizme yönelik övgüler, vatan sevgisi, Gagauzların tarihi, anadili aşkı gibi temalar işlenmiştir. Yazar çağdaş Gagauz

edebiyatında pek çok ilke imza atmıştır. Sahnelenen ilk Gagauz piyesi “Bucak'ta Yalın” (1974) onun eseridir. *Gagauzların İstoriası* (2004) adlı eseri ders kitabı olarak okutulmaktadır. Gagauzların Oğuzlardan geldiğine inanan Tanasoğlu'nun kaleme aldığı ilk Gagauz romanı *Uzun Kervan* (1985) Oğuzların göçlerini konu edinir.

Herbir Gagauz aydını D.Tanasoğlu ismini duydukça aklına ilk onun “Ana dilim” şiiri gelir:

“Ana dilim”

Ana dilim-tatlı bal,

Salkım çiçää kokusu,

Şırasını üklü dal

Vermiş gömeç dolusu.....

Dili läözım bilelim-

Ona biz inan evladız,

Dili hiç kaybetmeyelim-

Salt onunnan biz insanız.

(D.Tanasoğlu)